

Samenvatting LOWI-advies 2018-16

Trefwoorden: naleven van een LOWI-advies (2017-14), tijdsverloop plaatsen erratum, rectificatie

Relevante bepalingen: artikel 13, tweede lid, van het Reglement LOWI 2018

Betrokken Bestuursorgaan: College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam

Verzoek

Het LOWI concludeerde in LOWI-advies 2017-14 dat een wetenschappelijk onderzoek zowel kenmerken van retrospectief onderzoek als van prospectief onderzoek vertoonde, waarbij er volgens het LOWI veel was dat pleitte voor een prospectief onderzoek. Het LOWI adviseerde het Bestuur om de auteurs een rectificatie te laten plaatsen: in de publicatie werd het onderzoek gepresenteerd als een prospectief onderzoek, terwijl het volgens de auteurs ging om een retrospectief onderzoek. Dat was volgens het LOWI misleidend. Volgens Verzoeker hebben de auteurs te laat een erratum aangeboden waardoor lezers zeven maanden onnodig in het ongewisse zijn gelaten. Bovendien is alleen de titel gewijzigd, terwijl het LOWI had geadviseerd om ook de tekst te rectificeren.

Advies CWI & oordeel Bestuur

De klacht over de kwalificatie van het onderzoek en de wijze waarop het is gepubliceerd, neemt de CWI niet behandeling. Op grond van de UvA Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit (hierna: Klachtenregeling) is de CWI bevoegd om een eerder onderzochte klacht niet in behandeling te nemen. Het behandelen van een klacht over de wijze waarop de auteurs het LOWI-advies 2017-14 hebben geïnterpreteerd en de tijdigheid waarmee zij dit advies hebben opgevolgd, behoort niet tot de taak van het CWI. Volgens Klachtenregeling onderzoekt de CWI alleen klachten over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit door een medewerker. De CWI heeft het Bestuur geadviseerd om de klacht niet ontvankelijk te verklaren. Het Bestuur heeft conform dit advies overgenomen.

De meest relevante bezwaren van Verzoeker

- Het Bestuur heeft geen rectificatie geëist en geen eisen gesteld aan de inhoud van de rectificatie. Ook heeft het Bestuur zich niet uitgesproken over de wijze van rectificatie of over het tijdstip waarop deze is aangeboden.

De meest relevante overwegingen van het LOWI

- Het is niet de taak van de CWI of het LOWI om ervoor te zorgen dat het door hen gegeven advies ook wordt opgevolgd. De integriteitsprocedure is zodanig ingericht dat het aan de betrokken partijen wordt overgelaten om dit naar eer en geweten te doen. Besluitvorming door het bevoegde Bestuur is hierbij bepalend. Een nieuwe klachtprocedure is hiertoe niet de aangewezen weg. Naar het oordeel van het LOWI is de klacht op dit punt terecht niet ontvankelijk verklaard.
- Het LOWI constateert dat de titel van de publicatie is aangepast maar de tekst niet. Naar het oordeel van het LOWI maakt deze handeling nog deel uit van het proces van wetenschappelijk onderzoek. De weergave van onderzoeksresultaten is wetenschapsbeoefening en voor het eventuele corrigeren van die weergave geldt hetzelfde. Het aanbieden van een erratum kan dus getoetst worden aan de regels van

wetenschappelijke integriteit. De klacht is op dit punt ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard.

- Met toepassing van artikel 13, tweede lid, van het Reglement LOWI 2018 heeft het LOWI dit onderdeel zelf beoordeeld. De publicatie is destijds beoordeeld als misleidend. Op grond van de principes van eerlijkheid en zorgvuldigheid van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening mag verwacht worden dat deze serieuze onregelmatigheid volledig wordt hersteld. Passages waarin de lezers wordt voorgehouden dat een prospectief onderzoek is uitgevoerd, zijn niet gewijzigd. Verzoeker voert terecht aan dat met het erratum deze misleiding in stand wordt gehouden. Lezers opzettelijk op het verkeerde been zetten over de aard en waarde van een onderzoek, is eerder door het LOWI aangemerkt als een schending van de wetenschappelijke integriteit. Het willens en wetens in stand laten van deze misleiding kan niet anders worden gekwalificeerd.

Oordeel en advies LOWI:

Het verzoek is (deels) gegrond. Voor zover de klacht ziet op het aanbieden van een ontoereikend erratum, is deze ten onrechte niet ontvankelijk verklaard. Het LOWI adviseert het Bestuur om zijn aanvankelijk oordeel gewijzigd vast te stellen met in achtname van de overwegingen van het LOWI.

Definitief besluit Bestuur:

Het College van Bestuur heeft het advies van het LOWI in zijn definitief oordeel betrokken. De klacht, voor zover die ziet op het niet of onvoldoende overnemen dan wel opvolgen van het LOWI-advies 2017-14, wordt niet ontvankelijk verklaard. Voor zover de klacht ziet op het aanbieden van een ontoereikend erratum, wordt deze gegrond verklaard. Op de kortst mogelijke termijn dient de door het LOWI vastgestelde misleiding in de desbetreffende publicatie volledig en op zorgvuldige en adequate wijze te worden weggenomen. De auteurs dienen het Bestuur hierover te rapporteren.